

Preot militar Constantin NEAGU

GHERASIM (IORGU) COSMA – EROUL MONAH

Clerul monahal nu poate rămânea înapoia celorlalți!

Așa cum este binecunoscut, Războiul din 1877-1878 a pecetluit cu jertfe actul de la 9 mai 1877, prin care a fost proclamată Independența de stat a României. Teodor C. Văcărescu afirma într-o lucrare dedicată acestui subiect că de la o marginea la alta a țării toate inimile sunt cuprinse de un nespus entuziasm, autoritățile și corpurile constituite, orașele, satele, cătunele, toți într-un singur cuvânt, de la mic la mare, se rostesc gata la orice jertfe pentru a susține cu toate bunurile națiunii, cu aurul și sângele ei libertatea și neatârarea României.

În timp ce, pe front, ostașii noștri scriau cu sângele lor pagini de un remarcabil eroism, acasă, un număr însemnat de preoți, monahi și chiar monahii, au cerut să fie înrolați în armată, unii în calitate de confesori, iar alții în corpul sanitar pentru nevoile serviciilor de *Cruce Roșie*. Este vrednic de amintit faptul că, un număr de 10 preoți din Garnizoanele București, Craiova, Galați, Brăila și Iași au însoțit militarii români în teatrul de luptă din sudul Dunării ridicând moralul ostașilor și fortificându-i sufletește în momentele de suferință, iar peste 150 de monahi și monahii de la diferite mănăstiri au servit ca brancardieri sau infirmieri pe front, au îngrijit răniții în spitalele de campanie, consolidând încă o dată simbioza ancestrală dintre Biserică și Armată.

Pe toată durata stării de beligeranță, activitatea clericilor ortodocși români s-a manifestat și prin servicii divine și rugăciuni pentru biruință, prin pastoralele ierarhilor și cuvântările preoților, prin articole și apeluri, prin îndemnuri și strângere de ajutoare în folosul ostașilor de pe front și al familiilor acestora, prin ofrande și materiale sanitare pentru răniți.

În acea extraordinară atmosferă de efervescență, nici buzoiennii nu au rămas indiferenți la chemarea țării ci au răspuns cu entuziasm, având o contribuție remarcabilă în epopeea neatârării. La 10 mai 1877, cetățenii orașului Râmnicu Sărat au expediat o telegram prințului Carol felicitându-l călduros: *ca demn urmaș al glorioșilor domni Mihai și Ștefan pe tronul României [...] v-ați pus în capul armatei ca să luptați cu vigoarea sufletului nostru românesc pentru consolidarea independenței României [...] Trăiască România liberă și independentă!*

Aflată în primele rânduri, Episcopia de la Curbura Carpaților a acordat un sprijin consistent armatei române și a sporit în sufletul ostașilor curajul și bărbăția, întărind încrederea în biruința deplină și în dreptatea cauzei pentru care luptau.

Prin adresa nr. 411 din 27 octombrie 1877, episcopul Buzăului, Inochentie Chițulescu, informa pe starețul Mănăstirii Ciolanu că *ostașii români răniți sau bolnavi în războiul actual reclamă ajutorul și alinarea suferințelor lor.*

Din acest motiv, chiriarul locului sublinia mai departe:

Clerul monahal nu poate rămânea înapoia celorlalți. De aceea scriem ca imediat să compui și să trimiți o listă de 20 de persoane dintre frați și monahi aceia din mănăstiri care se vor găsi mai îndemânateci în căutarea bolnavilor ostași din spitalele stabilite și ambulanțe, cărora le vei arăta a se pregăti și cu necesarele haine și primenele strigate au până la al doilea ordin. Le vei arăta că întrucât privește nutrimentul (hrana – n.n.), găzduirea și transportul lor de la Buzău înainte și pentru timpul cât vor fi în serviciu, acestea se vor procura de statu.



Monahul Gherasim (Iorgu) Cosma

La îndemnul preoților, călugărilor și călugărițelor, numeroși enoriași s-au străduit să ofere armatei țării, din puținul lor personal, alimente, bani, medicamente, îmbrăcăminte, lenjerie etc.

În ziua de 7 septembrie 1877, episcopul Inochentie Chițulescu a trimis o nouă adresă preoților, monahilor și monahiilor pe care îi păstorea, arătând că în situația dificilă în care se află țara, nevoia de arme este foarte acută: *Cunoașteți strămoșii casei statului în acest timp de grele încercări pentru țară. Știți nevoia ce armata are de arme, precum și apelul ce în toată țara se face la generozitatea binevoitorilor cetățeni ca să contribuie fiecare cu cât poate în acest scop.* În

final, apelul îi îndemna pe toți slujitorii din biserici și mănăstiri, dar și pe enoriași, să contribuie cu orice fel de produse sau obiecte *ce s-ar putea îndată vinde și preface în bani, care se vor preda Episcopiei*. Apelul Preasfinției Sale s-a bucurat de un real succes, numeroși preoți, călugări, măicuțe și mireni răspunzând cu o bucurie sinceră la chemarea ierarhului lor.

Este demn de amintit și faptul că, unii clerici buzoieni au cerut chiar să meargă pe front pentru a îmbărbăta militarii, dar și pentru a alina suferințele răniților. Dintre multele solicitări înaintate prefectului în acest scop de slujitori ai bisericii, cazul arhimandritului Calinic Popovici de la mănăstirea Nifon este, în opinia noastră, elocvent. El a expediat o adresă prefectului C. Borănescu, în care cerea să se înroleze în Armata Română subliniind: *În fața unor asemenea împrejurări, subscrisul se oferă cu toată bunăvoința a merge în mijlocul luptătorilor, unde voi pune toată activitatea pentru a încuraja și a face rugăciuni religioase în calitate de preot. Vă rog să aduceți la cunoștința guvernului, că simțind trebuință, să-mi indice corpul de armată unde să-mi îndeplinesc misiunea*. În aceeași zi, prefectul a trimis o copie a cererii către Ministerul de Război, recomandând aprobarea ei, *crezând-o binevenită*.

Între tinerii teologi care au luptat cu arma în mână, ca voluntari, ne reține atenția și Ioan Niculescu, absolvent al Seminarului Teologic din Buzău.

Asemenea semenilor din celelalte zone ale țării și buzoiienii au cinstit cum se cuvine memoria celor care s-au jertfit pentru independența României. În semn de pioasă recunoștință și profund respect pentru cei căzuți pe câmpurile de bătălie din sudul Dunării, la 8 septembrie 1877 în toate bisericile din Buzău s-a organizat un parastas și s-a oficiat o slujbă de pomenire. De asemenea, în onoarea strălucitei victorii de la Plevna, la 30 noiembrie 1877, orele 10, s-au desfășurat slujbe de pomenire în catedrala episcopală din Buzău și în toate bisericile din cuprinsul eparhiei.

De la eroul de pe frontul războiului pentru independența României la monahul de pe frontul războiului nevăzut

Când în anul 1902 s-au aniversat 25 de ani de la proclamarea Independenței, la București a avut loc, în ziua de 10 mai, o impunătoare manifestație. La festivități a participat și sergentul veteran Iorgu Cosma, fiu duhovnicesc al Episcopiei Buzăului, din păcate mai puțin cunoscut în zilele noastre, căruia îi închinăm în mod deosebit aceste rânduri.

A fost odată... un monah erou! S-a născut în comuna Viperești, satul Rușavățu, județul Buzău, în anul 1847, din părinți binecredincioși și cinstitori de Dumnezeu, Iorgu Dimitrie și Ioana Cosma, amândoi țărani plugari.

A fost încorporat în armată în anul 1870, efectuându-și stagiul militar la Batalionul 2 Vânători, din ținutul Prahovei, ajungând un oștean de frunte. După ce a fost lăsat la vatră, pentru a se întreține, fiind *stâlpu principal într-o casă c-o mamă bătrână* a îndeplinit mai întâi slujba de picher în localitatea Câmpul, județul Buzău, unde s-a și căsătorit. După un an, a fost încadrat ca brigadier la pădurile statului din plaiul Slănic, fiind numit în anii următori subcomisar în orașul Buzău și apoi felcer la spitalul județean din aceeași localitate.

Declanșându-se războiul cu turcii, în anul 1877 s-a înrolat sub drapel la batalionul unde își satisfăcuse stagiul militar.

Când a plecat de acasă, menționa gazetarul P. Macri de la ziarul „Universul” din 12/18 mai 1902, a strâns în brațele sale pe bătrâna sa mamă care plângea și i-a zis: *Mă duc, mamă, mă duc, acolo unde armata mă cheamă. Acolo unde am făcut și milităria. Știi, mamă? Țara mă cheamă. La luptă, mă cheamă. Mă voi putea număra și eu printre aceia care va lupta pentru țară, pentru neam, pentru lege. Voi lupta pentru independență și libertate. Și... te rog ceva, mamă. – Se oprește. – Și-apoi după ce-i șterge lacrimile bătrânei continuă. – Dacă o fi să mor să nu mă plângi mamă, că știi... cei care mor pentru țară, pentru neam și lege aceia vor merge sus. Acolo sus... vor merge la ceruri*.

A plecat de acasă cu gândul de a fi tare. A ajuns la fosta sa unitate din vremea cătăniei, unde a fost repartizat și s-a instruit pentru marea luptă ce trebuia să aibă loc, dincolo de hotarele de la Dunăre.

A strălucit în cele mai aprige bătălii de pe câmpiile Bulgariei. La întâiul atac de la Grivița, din subunitatea sa n-au supraviețuit decât el și patru soldați, toți ceilalți fiind uciși de focul năpraznic aruncat de puștile și tunurile inamicului. Curajul nu l-a părăsit însă pe sergentul erou Iorgu Cosma care, deși lovit de gloanțe, a scăpat doar rănit, având credința puternică că Dumnezeu îl va ajuta să-i biruiască pe vrăjmași. Devotat față de țară, el a participat victorios și în luptele de la Grivița, Rahova, Vidin, Smârdan, Nicopole și Plevna, unde inamicul a capitulat în fața bravei oștiri române, războiul luând sfârșit.

Rănit, mobilizat de pe Valea Buzăului a ajuns la spitalul de la Turnu Măgurele.

Într-o zi rece de noiembrie, scrie Ștefan Georgescu – sergent, *au venit la spital domnitorul Carol și țarul Rusiei, Alexandru. Acesta împreună cu suveranul nostru se oprește la patul unui Roșior*.

Împăratul Alexandru cum îl vede, exclamă în franceză:

– Iată un turc!... ăsta este turc, nu-i așa?... Are figură de turc!

Atunci Domnitorul nostru îl întreabă pe rănit:

– Așa-i! Ești turc?

– Nu, nu, sunt... Roșior și de fel sunt de prin părțile județului Buzău.

Îndreptându-se spre împărat, acesta îi talmăcește răspunsul și râde.

Împăratul pregătește o medalie, era Crucea „Sfântului Gheorghe”. Apoi se apropie și i-o dăruiește Roșiorului. După scurtul și emoționantul ceremonial, urmează Domnitorul nostru Carol ce-i dăruiește... tot Roșiorului, medalia „Steaua României”.

Martor ocular la acest moment, sergentul Ștefan Georgescu și el rănit, vecin de pat cu medaliatul, îl descrie pe buzoian ca pe un băiat plăcut, naiv, blajin și modest.

Peste câteva zile când rana de la mână, care din fericire nu-i atacase osul, evolua spre vindecare, Iorgu Cosma s-a externat și a pornit spre regimentul său.

– *Eram trist*, spune Ștefan Georgescu – sergent, *că mă despart de un astfel de tovarăș. În vecinătatea lui rănile mele mult mai adânci, deveneau mai ușor de suportat. Mă lipisem de el precum copiii, față de cei care încearcă să le ofere fie și puțină dragoste cu toate că... sincer să fiu mă mușcase puțin gelozia*.

Atunci (n-am să uit) el parcă mi-a înțeles gândurile și în delicatețea sa plină de naivitate, mi-a propus:

– Alegeți și tu una dintre ele.

– Nu glumești?

– Nu, alegeți-o pe care o vrei.
– Nu se poate, nimeni în afară de tine nu are dreptul să poarte ce tu ai meritat.

Rămas pe gânduri, medaliatul de pe Valea Buzăului, după ce le mai privește încă o dată, le introduce în buzunarul mantalei, ridicând cu mândrie capul. Deodată s-a întâmpat că la acest om c-o fire blajină și modestă să prind ceva nemai-întâlnit. Într-o clipă am văzut pe fața sa atâta mândrie încât n-am putut vedea într-o viață. Da, în viața mea n-am văzut o ființă mai orgolioasă. Apoi...luându-și ziua bună, pleacă pe jos pentru a-și găsi Regimentul, așa cum primise ordinul.

În anul 1878, după terminarea războiului, se întorcea acasă și sergentul Iorgu Cosma, ciuruit de gloanțe, cu nu mai puțin de 6 medalii, strălucindu-i și acoperindu-i trupul rănit cu frumusețea lor. Bucuria i-a fost însă umbrită, așa cum scria ziarul „Universul” în anul 1902, de pierderea celor dragi, deoarece la scurt timp după întoarcerea sa, soția sa s-a mutat la cele veșnice. În acest context a hotărât să ia drumul mănăstirii, intrând în anul 1884 în obștea monahală de la Ciolanu și primind îngerescul chip cu numele Sfântului Cuvios Gherasim de la Iordan(+475), prăznuit în calendarul Bisericii Ortodoxe la data de 4 martie. Numai așa putea să se creadă mai aproape de Dumnezeu, de camarazii săi căzuți în luptă, de mama și soția sa, așa cum remarca preotul Gabriel Cocora.

Pe acest front al războiului nevăzut, așa cum numesc Sfinții Părinți confruntarea cu forțele întunericului în vederea dobândirii cununii de lauri a mântuirii, a luptat până la sfârșitul vieții, din starea smerită a unui ascultător de rând, în Biserica lui Hristos. Călugăr evlavios și râvnitor, la miezul nopții, când suna clopotul conform pravilei monahale, se afla întotdeauna aproape de ușa bisericii, așteptând cu nerăbdare și vie emoție slujba Miezonopticii. Purta la gât, ca pe un odor de mare preț, o cruciuliță mică, primită în vremea copilăriei de la binecredincioasa sa mamă. A purtat-o și în timpul războiului, mărturisind adeseori prietenilor și apoi fraților monahi că prin puterea ei a biruit în luptele crâncene de la Grivița, Rahova, Vidin, Smârdan, Nicopole și Plevna.

Monahul cu pieptul plin de decorații din fruntea convoiului

La împlinirea unui sfert de veac de la declanșarea Războiului de Independență, eroul-monah s-a pregătit pentru a fi de față la manifestările prilejuite de acest măreț eveniment. Primul demers oficial l-a făcut la starețul mănăstirii Ciolanu, arhimandritul Dosoftei Georgescu, pentru a-i cere voie să meargă la București. Starețul și-a închipuit că până în capitală fiind cale lungă o să-i trebuie hrană și cazare și, datorită sărăciei, va fi pus în situația de a cerși, motiv pentru care nu i-a îngăduit să plece. Cu gândul la bucuria revederii camarazilor de arme și însuflețit de patriotismul și amintirea strălucitelor victorii petrecute cu un pătrar de veac înainte, a plecat de la Ciolanu, pe jos, până la gara din Buzău. Arătându-și decorațiile, a cerut șefului de stație un bilet de călătorie gratuit până la destinația mult dorită. Răspunsul acestuia la solicitarea monahului a fost: *N-am această împuternicire, dar fă o petiție directorului general al CFR.* A scris-o și în scurtă vreme a primit răspuns negativ. Surprins, a plecat pe jos (mai era vreme), ajungând chiar pe 10 mai, ziua rânduită pentru somptuoasa paradă militară, ultima manifestare la care se mai purtau ca niște veritabile trofee de biruință, vechile

drapele de luptă de pe câmpiile Bulgariei, unele sfârtecate de iatagane, altele ciuruite de gloanțe.

Pe o ploaie torențială, văzându-se aproape de cei ce urmau a fi sărbătorii de impresionanta adunare, a fost așezat de către organizatori, la marea defilare, în fruntea veteranilor din Regimentul 10 Dorobanți Putna. Pe straiile sale modeste de călugăr și-a așezat pe piept decorațiile dobândite pe timpul glorioaselor lupte de odinioară, martore vii ale vitejiei sale.

O viață chinuită și o înmormântare impozantă

Participarea la parada din 10 mai 1902 i-a fost însă fatală eroului monah. Obosit din cauza distanței parcurse pe jos de la mănăstirea Ciolanu la București, înfometat și grav afectat de ploaia care i-a pătruns până la piele, provocându-i o dublă pneumonie, în ziua de 11 mai a anului 1902 a trecut pragul acestei lumi.

Consiliul de miniștri, aflând de tragedia eroului, a spus că, probabil, înmormântarea se va face pe cheltuiala statului, ceea ce în realitate nu s-a întâmpat.

Dacă în ediția din 12 mai 1902, celebrul cotidian bucureștean, „Universul”, titra că la defilarea din 10 mai, a participat și un călugăr cu pieptul plin de decorații, ce luase parte la războiul din 1877, în numărul din 13 mai dădea câteva detalii, cine a fost, de unde este și ce i s-a întâmpat, iar în următoarea zi, făcea următorul apel: *Întrucât viteazul veteran a luptat pentru independența țării și gloria neamului, trebuie să fie înmormântat cu toate onorurile ce i se cuvin [...]. El care a luptat pentru poporul acestei țări, poporul să-1 îngroape și să-1 conducă pe viteazul sergent până la ultimul locaș. El și-a făcut datoria față de țară iar poporul să-și facă și el datoria [...] îngropându-1 pe cel a cărei memorie va fi neștearsă, datorită vitejiei de care a dat dovadă pe câmpiile Bulgariei.* Se lansa și invitația la o chetă publică, redacția ziarului deschizând lista cu suma de 50 de lei.

Trezită dintr-odată din indiferență și ignoranță față de valorile autentice naționale, opinia publică, așa cum se întâmplă de obicei, când nimic nu mai folosește celui în cauză, a aflat că pe pardoseala azilului a murit un erou, pe care doar cu o zi înainte mulțimea îl aclamase. Știrile „Universului” i-au mișcat pe toți.

Sub aceste auspicii, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române s-a întrunit în ședință de lucru în ziua de 15 mai 1902. Pe agenda discuțiilor s-a aflat cazul Gherasim (Iorgu) Cosma, motivul fiind faptul că fostul ostaș a avut timp de 25 de ani și calitatea și de monah. Episcopul Pimen al Dunării de Jos (1902-1909), a făcut să exalte inimile participanților, arătând unele din bravele fapte din război ale răposatului și motivele care l-au determinat să ia calea călugăriei.

La final, membrii Sfântului Sinod au hotărât: corpul neînsuflețit al fostului monah va fi depus la biserica „Sfântul Gheorghe Nou”; va fi înmormântat la mănăstirea Cernica; delegatul Sfântului Sinod pentru a oficia serviciul înmormântării va fi episcopul Pimen.

La rândul său și armata a hotărât să organizeze un program al înmormântării, o paradă și să trimită reprezentanți, cu convingerea că *meritele acestui fost brav ostaș, trebuie să reprezinte o pildă vie, o pildă a recunoștinței ce trebuie s-o simtă întreg neamul românesc atunci când este vorba de vitejie pentru a apăra patria.*

Vorbind despre înmormântarea eroului, realizăm lecturând presa vremii, că aceasta a fost fără exagerare, una

grandioasă. Același cotidian de mare tiraj, mai sus amintit, consemna, cu obiectivitate, că: *întreaga Capitală a venit să vadă pe viteazul sergent pe care îl îngroapă poporul cu toată pompa cuvenită marilor eroi*. Martor al tristului eveniment, sergentul Ștefan Georgescu scria cu mult talent în memoriile sale: *Frumoasă paradă i s-a făcut, frumoasă înmormântare. Dar nu s-a mai văzut atâta îngrămădire de lume; a trebuit ca rânduri strânse de jandarmi să deschidă calea, înlăturând nenumărata mulțime, ca să poată trece cortegiul. Cel care a dus o viață chinuită, avea o înmormântare impozantă.*

Așa cum s-a stabilit de către Sfântul Sinod, defunctul așezat în sicriul de zinc, a fost depus la biserica „Sfântul Gheorghe Nou”, iar serviciul funerar a fost oficiat de un sobor de preoți și diaconi, sub protia Preasfințitului Pimen, episcopul Dunării de Jos.

După slujbă, delegatul Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a ținut și o mișcătoare cuvântare. Spre edificare, reproducem câteva fraze din necrologul presărat cu alege harisme omiletice, rostit cu această ocazie: *Sunt 6 zile de când întregul nostru popor, de la munte până la mare, a sărbătorit 25 de ani de la Independența Statului Român. Sunt 6 zile de când bravul căpitan a primit drapelele care acum 25 de ani fâlfâiau asupra armatei noastre, pe câmpiile Bulgariei, înlocuindu-le cu altele... Sunt 6 zile de când armata a trecut prin fața șefului ei suprem. Sunt 6 zile de când în rândul bravilor soldați s-a văzut un călugăr, care cu pas milităresc și cu pieptul plin de decorații trecea prin fața Suveranului.*

Acesta era un vechi ostaș, un vechi luptător, un pui de leu care s-a războit contra dușmanului. Un viteaz. Era sergentul Iorgu Cosma care purta rasa călugărească, sub numele de Gherasim. Viteazul de odinioară era călugărul de ieri și răposatul de astăzi, al cărui corp altădată, plin de focul vitejiei, îl vedeți acum rece, dormind în această raclă, somnul veșniciei... Mergi suflet de viteaz, ridică-te sus în lăcașurile cerești, unde vei găsi sufletele a lor tări tovarăși și de acolo priviți către fosta voastră patrie, pentru a cărei glorie ați trăit, ați luptat și ați murit!

Publicația „Universul” oferea, pe prima pagină a ediției din ziua de 18 mai, detalii legate de înmormântare, relatând că o *imensă masă de lume* aștepta în fața bisericii „Sfântul Gheorghe” drapată în negru.

În cortegiul funerar se aflau muzica militară a Regimentului 6 „Mihai Viteazul”, muzica bergsaghiilor, 20 soldați din Regimentul I de Geniu și Batalionul 8 Vânători.

În curtea bisericii se aflau Asociația Generală a Studenților, Uniunea Studenților cu Drapel Albastru, Societatea „Peleş”, Societatea Lucrătorilor din Atelierele de Confecții Militare, Societatea „Argeș”, Societatea „Vârful de Dor”, Societatea Independența Frizerilor, toate purtând drapele.

În jurul catafalcului acoperit cu tricolor se afla o mulțime imensă de coroane din partea: Regimentului 10 Putna, cu inscripția *Lauri pentru cei morți, monahului Gherasim Cosma, fost sergent în regiment*; Primăriei Capitalei, cu inscripția *Devotat până moarte*; studențimii universitare; Gimnaziului „Șincai”; ziarului „Universul”; ofițerilor Regimentului 6 Mihai Viteazul; familiei dr. Mina Minovici ș.a.

Dintre oficialitățile participante amintim pe secretarul general al Ministerului de Interne, secretarul Ministerului de Război, prefectul Poliției Capitalei, primarul și ajutorul de primar al capitalei, comandantul Garnizoanei București, starețul mănăstirii Ciolanu, arhimandritul Dosoftei Georgescu însoțit de 2 monahi.

Carul mortuar tras de 8 cai, înconjurat de foarte multe

coroane și flori și de mii și mii de persoane a făcut o oprire în Piața „I.C. Brătianu” (astăzi „Universității”), unde în alocuțiunile ținute s-a elogiât figura viteazului care a purtat la inimă drapelul țării și sfânta cruce. Dintre vorbitori, amintim pe P. Macarie, din partea ziarului „Universul”, care a subliniat următoarele: *Nu voi vorbi de vitejia acestui distins fiu al țării, pe care-1 conducem până la ultimul lăcaș. Decorațiunile ce au strălucit pe pieptul său și pe care le duce acum sergentul aghiotant din fruntea cortegiului vorbesc îndeajuns. Dumnezeu 1-a iubit, că Dumnezeu iubește pe toți vitejii cei mari, ținându-1 în viață încă 25 de ani, până când a venit să sărute drapelul cel nou al regimentului său și să defileze pe dinaintea steagului românesc, punându-i curajul în suflet și împingându-1 la datorie și în aceeași noapte de 10 mai să înceteze din viață. Du-te acum la ceruri, viteaz între viteji, care ai ținut în mână și drapelul țării și sfânta cruce! Poporul te glorifică, iar în locul familiei pe care ai pierdut-o, armata ți-a dat o nouă familie; e regimentul din care făceai tu parte și care vine acum după tine până la mormânt. Tu n-ai murit, că vitejii nu mor, te-ai despărțit doar de noi, pentru a te urca la ceruri.*

A urmat studentul Tonegaru, a cărui intervenție s-a încheiat cu cuvintele: *Ce fericit ești bătrâne! Comoara ta este mare sus și acolo cu drept ți se vor răsplăti bravele tale fapte. Porțile Raiului sunt deschise. Du-te! Și-n zborul tău spre ceruri trimite-ne nouă, nerecunoscătorii de faptele tale neprețuite, iertare! Trimite-ne sfinte, iertare, iertare, iertare!*

După o introducere referitoare la locul nașterii pe plaiurile Buzăului, la locul și regimentul unde a fost înrolat, la vitejia din timpul luptelor, la dobândirea decorațiilor, la trăirea sa ca monah pe calea sfinților, viteazul, după cum continua să spună în cuvântarea sa, comandantul Regimentului 10 Putna, colonelul Cotescu, venise să mai vadă sărbătorită oastea în care cu drag a servit, să ia parte la bucuria generală ca bun român: *Astăzi că am cinstea și precăderea ca și comandant al regimentului său, să-1 însoțesc la locul de veci, mă descopăr și mă închin cu respect în fața mormântului său pătruns de durere pentru prematura sa pierdere. Adio brav ostaș, vrednic om, sfânt monah! Dormi în pace și Dumnezeu să aibă grijă de sufletul tău nobil!*

Pe tot traseul, clopotele bisericilor au sunat cu dangăt de jale, iar din cauza enormei afleuțe de public, carul funebru a fost nevoit să se oprească foarte des. De la bariera „Moșilor”, dricul urmat de numeroase trăsuri s-a îndreptat spre mănăstirea Cernica.

La sosirea în cimitirul mănăstirii s-a constatat că locul de veci destinat să primească rămășițele pământești ale bravului erou monah, aflat lângă o parcelă vecină cu mormântul mitropolitului Nifon al Ungrovlahiei, nu este unul la vedere și, în consecință, s-a hotărât amânarea cu o zi a înhumării, pregătindu-i-se un loc mai adecvat, poziționat pe alea principală, în fața arhondaricului, cu cea mai frumoasă poziție la vremea aceea.

Aici slujba de înmormântare a fost oficiată pe lângă episcopul Pimen, de starețul de la mănăstirea Ciolanu, Dosoftei Georgescu și de clerul mănăstirii Cernica, după care a urmat înhumarea cu binemeritatele onoruri militare.

Manifestările de cinstitie a eroului care și-a vărsat sângele pentru unul dintre cele mai scumpe idealuri din toate veacurile – Independența, *grandioasă demonstrație de solidaritate națională* s-au încheiat cu tradiționala pomană.

Mărturie în piatră și bronz pentru generațiile viitoare

Zece ani mai târziu, prin bunăvoința filantropului Luigi Cazzavilan, directorul fondator al ziarului „Universul”, i s-a ridicat un monument comemorativ pe care stă scris: „*Eroului lorgu Cosma - Plevna, Vidin, Smârdan, Nicopoli, Grivița, Rahova*”, care străjuiește și astăzi mormântul.

În cuvântarea ținută cu ocazia inaugurării monumentului din cimitirul mănăstirii Cernica din ziua de 14 octombrie 1912, acesta afirma: *Deși jalnica moarte a întristat pe toți, nu mai este cazul să mai învinovățim pe cineva. Poate că așa a vrut Dumnezeu. Să i se întâmple ca și toboșarului de la Arcole, care a murit în culmea gloriei și-a mizeriei.*

La această solemnitate a luat cuvântul și camaradul lui lorgu Cosma, sergentul veteran Ștefan Georgescu, pe care l-am mai pomenit în prezentul studiu, *crezând în datorია de a-și manifesta sentimentele de prețuire și cu ocazia inaugurării acestui falnic monument, întru pomenire.* A arătat că Dumnezeu alege unii oameni ca pildă, trecându-l în rândurile acestora și pe lorgu Cosma, a cărui viață și moarte poate fi folositoare veteranilor. Moartea fostului erou-invalid a devenit folositoare, întrucât a făcut să arunce sămânță pentru înființarea unei noi instituții. Institutul pentru invalizii de război, pentru înființarea căruia, iarăși s-au deschis liste de subscripție. Continuându-și discursul, fostul camarad spera că pagina dureroasă și plină de rușine în istoria moravurilor se va încheia.

Crezând că deși a trăit chinuit, Dumnezeu l-a ridicat deasupra celorlalți pentru a biciui trufia celor mari, sergentul Ștefan Georgescu remarcă, mai departe, cu sinceritate: *Acest erou, deși a trăit cea mai chinuită viață, ce se poate închipui, în stratul cel de jos și cel mai obscur al societății noastre, Dumnezeu însă l-a ridicat deasupra noastră a tuturor, ca să biciuiască trufia celor mari și ca să înscrie o pagină dureroasă și plină de rușine în istoria moravurilor din ziua de azi. Viața lui a fost o viață de erou și de martir, iar moartea lui strălucire.*

Monahul Gherasim (lorgu) Cosma a avut o viață de poem.

Eroul, așa cum mărturisea unul dintre camarazii săi, care a luptat împotriva inamicilor ca un leu, plin de cele mai adânci sentimente față de neam și țara sa, n-a trăit după, decât numai din glorioasele sale amintiri. Doar astfel de trăiri, deloc zadarnice, i-au dus viața mai departe. Veteranii, camarazii săi, spuneau că moartea sergentului monah, a fost ca a unui luceafăr arătând tinerei generații, un drum... mai uman. A fost un model de jertfelnicie în timpul Războiului de Independență, iar în partea a doua a vieții sale un monah simplu care și-a iubit până la sacrificiul suprem, Biserica, Neamul și Patria. Sfârșind singur, bolnav, obosit și flămând într-un azil inospitalier, elogiât preț de câteva clipe, dar în scurt timp părăsit de toți, mângâiat numai de iubirea infinită a lui Dumnezeu, monahul Gherasim rămâne peste timp ca un act de acuzare față de nepăsarea unora pentru eroi, dar și ca mărturie în piatră și bronz pentru generațiile viitoare că ei, eroii, așa cum spunea o altă reprezentantă a monahismului românesc, *stau jertfă lângă Dumnezeu:*

*Noi suntem undeva, în iarba moale,
În spicul copt, în țarina fierbinte
În munți, cu mândrele poieni la poale,
Noi n-am murit de tot, luați aminte!*

*Noi stăm și astăzi strajă-ndelungată,
Sus, sus, la ale veșniciei porți
Să aducem iarăși jertfa ne'ntinată,
Luați aminte, noi nu suntem morți!*

*Cum stăm noi jertfă lângă Dumnezeu,
Din noi se-nalță flacăra cea vie
Prin care-n ceruri amintim mereu
Că este pe pământ o Românie.*

*Și dacă neamul plânge în nevoi,
Noi stăm de veghe sus neconținți
Și cerem izbăvire pentru voi,
Căci numai pentru asta ne-am jertfit.*

NOTE

- Școala de Aplicație a Forțelor Aeriene „Aurel Vlaicu” Boboc.
- Teodor C. Văcărescu, *Luptele românilor în războiul din 1877- 1878*, București, 1887, pp. 71-72 apud Constantin I. Stan, Valeriu Nicolescu, *Buzăul și Râmnicu Sărat în războiul neatârării (1877- 1878)*, Editura Editgraph, 2007, p.17.
- Amintim pe preoții militari Ignatie Serian și Ghenadie Merișescu, protosinghelul Sava Dimitrescu, ieromonahul Veniamin Alexandrescu și preotul Nicolae Budișteanu din Garnizoana București, protosinghelul Agatanghel Guțu din Garnizoana Craiova, ieromonahii Ioachim Voluntaș și Neofit Racoviță din Garnizoana Galați, ieromonahul Irinarh Gredianu, din Garnizoana Brăila, preotul Ilie Grigoriu și ieromonahul Narcis Crețulescu din Garnizoana Iași, arhimandritul Calinic Popovici de la Regimentul 8 Dorobanți, preotul Ion Lăcureanu Protonotarie de la Regimentul 1 Linie, Gavrilă Ursu, confesorul Regimentului 4 Artilerie din Iași, decorat cu „Virtutea Militară” ș.a. (vezi Prof. dr. Mircea Păcurariu, *Preoții militari în armata română până la 1918 (cu specială privire la Războiul de independență și la Războiul pentru întregirea neamului)*, în vol. *Armata și Biserica*, București, 1996, p. 149.
- Constantin I. Stan, Valeriu Nicolescu, *Op. cit.*, p.17.
- La începutul lunii mai a anului 1877 în clădirea Seminarului Teologic „Chesarie Episcopul”, situat în incinta Episcopiei, s-a instalat un spital militar rus pentru îngrijirea bolnavilor și răniților. De asemenea, în localul Spitalului „Gârlași” („Maria Minculeasa”), aflat din anul 1873 sub patronajul Episcopiei Buzăului și condus de medicul primar George

Constantinescu, funcționau 40 de paturi pentru armata română (Dimitrie Gh. Ionescu, *Istoria orașului Buzău. Din cele mai vechi timpuri până astăzi*, București, Editura Litera, 1979, p. 169). Episcopia a făcut eforturi susținute, alături de primăria buzoiană, în vederea mării numărului de paturi în spitale și încadrarea cu personal specializat. La 26 martie 1878, ierarhul expedia adresa nr. 120 stareței de la Mănăstirea Rătești, județul Buzău, în care îi aducea la cunoștință că *Spitalul „Gârlași” de sub epitropia noastră, întreținând 24 de soldați răniți în războiul de peste Dunăre, are multă nevoie de scamă pentru oblojirea rănilor.* Pentru motivul amintit, solicita adunarea de scamă, pânzeturi vechi, dar curate. (Arhivele Naționale Buzău, Fond Mănăstirea Rătești, dosar nr. crt. 1/1878, f. 17 apud Constantin I. Stan, Valeriu Nicolescu, *Op. cit.*, p. 30). De menționat că la Spitalul militar provizoriu „Gherman”, care a funcționat până la data de 1 mai 1878, a activat, potrivit documentelor vremii, cu bune rezultate, preotul N. Economu, care s-a remarcat în îngrijirea răniților, asigurându-le mai ales asistență spirituală, adresându-le cuvinte de încurajare, acordându-le sfânta împărtășanie sau oficiind slujbe de înmormântare pentru cei trecuți în lumea celor drepti. (Arhivele Naționale Buzău, Fond Primăria orașului Buzău, dosar nr. crt. 45/1878, f. 21 apud Constantin I. Stan, Valeriu Nicolescu, *Op.cit.*, p. 28). Conducerea Episcopiei Buzăului a avut în vedere și sprijinirea materială și morală a trupelor. De exemplu, într-o chemare lansată de episcopul Inochentie Chițulescu, adresată la 12/24 iunie 1877, mănăstirilor aflate sub ascultarea sa, se arăta necesitatea ajutorării forțelor militare române:

- Armata română – sublinia documentul – fiind în război, are multă nevoie de ajutoarele și încurajarea noastră a tuturor.* Ierarhul buzoian chema, de asemenea, pe toți slujitorii lăcașelor de cult din aria sa de păstorire ca pe lângă rugăciunile din toate zilele în biserică, pentru biruința contra dușmanilor creștinătății, să contribuie din micile lor mijloace spre alinarea durerilor celor răniți în luptă (C.I. Stan, *Contribuția Episcopiei Buzău la Războiul pentru cucerirea independenței depline a României*, în „Mousaios”, IV/2, 1994, p. 113). Acest apel a avut un larg ecou în rândurile bisericilor și mănăstirilor, unde preoții, monahii, monahiile și enoriașii, au început o febrilă activitate de colectare.
- 6 Inochentie Chițulescu (din botez Ioan) s-a născut la 23 mai 1819, în București, în familia unui preot și a trecut la cele veșnice la 13 noiembrie 1893, tot în București. Studii la Seminarul din București (a absolvit în 1841) și la Colegiul „Sf. Sava” (1841-1843); Tuns în monahism, a fost trimis la studii de filosofie, latină, germană și drept la Pesta (1843-1848); Profesor la Școala „candidaților” din Mănăstirea Glavacioc (1848-1951); Profesor – un timp director – la Seminarul din București (1851-1864), hirotesit arhimandrit, egumen al Mănăstirii Dealu (1864-1868), cărmuitor provizoriu al Eparhiei Râmnicului (1868-1873); Arhiepiscop titular cu numele „Sotiriupoleos” (1872); Episcop al Buzăului (24 ianuarie 1873-13 noiembrie 1893). Prin testament, a rânduit ca banii săi să fie folosiți în scopuri filantropice: copii săraci din București și Buzău, fete orfane de la Azilul „Elena Doamna” din București, burse acordate până în 1940 pentru studenții Facultății de Teologie din București (Mircea Păcurariu, *Dicționarul teologilor români*, București, 2002, pp. 97-98).
 - 7 Arhivele Naționale Buzău, Fond Mănăstirea Ciolanu, dosar nr. crt. 1/1877, f. 81 apud Constantin I. Stan, Valeriu Nicolescu, *Op. cit.*, p. 29.
 - 8 Arhivele Naționale Buzău, Fond Primăria Comunei Brăiești, dosar nr. crt. 78/1877, ff. 231-232, apud Constantin I. Stan, Valeriu Nicolescu, *Op. cit.*, p. 47.
 - 9 A activat în cadrul Regimentului 8 Dorobanți cu sediul la Buzău (vezi Prof. dr. Mircea Păcurariu, *Art. cit.*, p. 149).
 - 10 *Documente privind istoria României. Războiul de independență*, vol. III, București, Editura Academiei Române, 1954, p. 94.
 - 11 *Ibidem*.
 - 12 Vezi Prof. dr. Mircea Păcurariu, *Art. cit.*, p. 149.
 - 13 În amintirea celor 157 de eroi buzoieni, soldați, gradați și ofițeri morți la datorie în teatrele de operațiuni militare din sudul Dunării și identificați ca urmare a unor asidui cercetări întreprinse de vrednicul de pomenire preot cărturar buzoian, Gabriel Cocora, s-au ridicat numeroase monumente pe tot cuprinsul județului Buzău.
 - 14 Constantin I. Stan, Valeriu Nicolescu, *Op. cit.*, p. 80.
 - 15 Datele referitoare la viața monahului Gherasim (Iorgu) Cosma și întâmplarea morții lui le datorăm unui vechi fotograf român, I. Niculescu, care a luat hotărârea de a pune în lumină portretele tuturor eroilor noștri, care și-au dat tributul de sânge pe câmpul de luptă pentru apărarea patriei, atât ale eroilor de la 1848, cât și ale celor de la 1877-1878, așa ca fiecare autoritate civilă sau militară, fiecare școală din sat sau din oraș, fiecare Cazarmă sau Corp de Armată, fiecare bun român, cetățean și patriot, trebuie să posedă ca niște documente de mare preț aceste tablouri istorice originale ale veteranilor noștri luptători, căci numai în ele, ca într-o carte vorbitoare, pururea deschisă, se poate oglindi curat și desăvârșit geniul românesc: faptele istorice, patriotice și eroice ale neamului nostru (Arhim. Timotei Aioanei, *Monahul Gherasim (Iorgu) Cosma, luptător pentru Biserică și neam*, în ziarul „Lumina”, ediția on-line, 6 iunie 2013).
 - 16 Dumitru Negoită, *Uscând o lacrimă*, Editura Tecora, 2009, p.30.
 - 17 Arhim. Timotei Aioanei, *Monahul Gherasim (Iorgu) Cosma, luptător pentru Biserică și neam*, în ziarul „Lumina”, ediția on-line, 30 mai 2013.
 - 18 Dumitru Negoită, *Op. cit.*, pp. 30-31.
 - 19 În ziua de 30 august orele 15.00, vânătorii și dorobanții români au luat cu asalt reducta Grivița. În acest atac Armata Română a pierdut 2.800 de ostași din Diviziile 2 și 4. Unul din motivele dezastrului a fost acela că la recunoaștere nu a fost identificată decât o reductă Grivița, în realitate existând două reducte (Dumitru Negoită, *Op. cit.*, p. 32).
 - 20 *Ibidem*, pp. 36-37.
 - 21 Când sergentul Ștefan Georgescu și el veteran din 1877, a spus că-1 mușcase gelozia, avea motive: „Virtutea Militară” a primit-o și el, dar mult mai târziu, în timp ce buzoianul primise dintr-o dată două medalii.
 - 22 Dumitru Negoită, *Op. cit.*, pp. 37-38.
 - 23 Pentru vitejia sa sergentul Iorgu Cosma a fost medaliat cu distincțiile românești, „Virtutea Militară de argint”, „Crucea Treierii Dunării”, „Apărătorii Independenței”, iar din partea armatei ruse pe lângă decorația „Sfântul Gheorghe” a primit altele două, pentru merite deosebite.
 - 24 Situată la circa 35 de km, vest față de orașul Buzău, într-o zonă de deal, unde se găsesc o salbă de așezăminte monahale ca Schitul Cetățuia, Schitul Nifon și Mănăstirea Barbu, Mănăstirea Ciolanu este cel mai mare complex mănăstiresc din Arhiepiscopia Buzăului și Vrancei. Pe actuala vatră a mănăstirii, a fost, se presupune sălaşe de călugări schimnici. Atestarea documentară este situată undeva prin secolul XVI. Se crede că a fost ctitorită de doamna Neaga, soția domnitorului Mihnea al II-lea (1586-1591). După o ipoteză mai nouă, mănăstirea este ctitoria unui boier cu numele Ciolan. Complexul monastic are două biserici, cea mai veche, de dimensiuni mici, are hramul „Sfântul Mare Mucenic Gheorghe”, cealaltă, mai mare și mult mai nouă, poartă hramul „Sf. Apostoli Petru și Pavel”, ctitorită de episcopul Chesarie al Buzăului (1825-1846). În biserică mare se păstrează trei icoane, adevărate capodopere de artă, executate de pictorul Gheorghe Tattarescu, ucenicul lui Nicolae Teodorescu, cel care a realizat pictura bisericii în anul 1828. Dintre stareții, care au păstorit obștea de monahi, la loc de mare cinste, este ieroschimonahul Vasile de la Poiana Mărului, devenit Sfântul Vasile de la Poiana Mărului. Biblioteca Mănăstirii Ciolanu deține un fond de carte vechi românească ce numără peste 1.500 de exemplare (vezi Epifanie Norocel, *Mănăstiri din Eparhia Buzăului, vetre de cultură și trăire românească*, Buzău, 1987, pp. 123-201).
 - 25 Sfântul Gherasim de la Iordan a trăit în secolul al V-lea. „Slava pustnicilor”, cum a fost numit, era originar din părțile Lichiei. După ce s-a călugărit, s-a retras în pustii Tebaidei unde a întemeiat un așezământ monahal, păstrat până în zilele noastre. Atât de mult s-a împărtășit de viața dumnezeiască, încât și fiarele sălbatice i se supuneau. Din scrierea vieții sale aflăm că într-o zi, pe când mergea prin pustia Iordanului, a întâlnit un leu fioros care râcea cumplit din cauză ca îi intrase în labă un spin. Sfântul Gherasim i-a scos spinul și, din acel moment, leul nu l-a mai părăsit pe Cuvios, urmându-l pretutindeni, ca un adevărat ucenic. În acel timp, la mănăstire, părinții aveau un cătăr cu ajutorul căruia aduceau apă de la râul Iordan. Cuviosul Gherasim l-a pus pe leu să îl păzească pe cătăr. Leul îndeplinea cu bucurie această sarcină. Într-o zi, însă, leul s-a îndepărtat cam mult de cătăr și a adormit. Câțiva negustori, trecând cu o caravană de cămile pe acolo și văzând cătărul singur, l-au luat și și-au continuat drumul. Cuviosul Gherasim, observând că lipsește de la mănăstire, cătărul, și crezând că leul l-a mâncat, i-a spus acestuia: *Lucrul pe care îl făcea cătărul îl vei face tu, slujind trebuințele mănăstirii*. Și leul s-a făcut de îndată ascultător și căra zi de zi apă de la Iordan pentru mănăstire. După o vreme, negustorii s-au întors pe același drum. Și pe când treceau Iordanul, s-au întâlnit cu leul care împlinea lucrul cătărului. Negustorii, văzând leul, s-au speriat și au fugit. Leul a luat cătărul de frâu și s-a întors la Sfântul Gherasim și cu câteva cămile. Cuviosul Gherasim s-a bucurat de cele petrecute, nu atât pentru că își recuperase cătărul, ci mai ales pentru faptul că leul nu mâncase cătărul. Cuviosul Gherasim l-a eliberat pe leu de sarcinile pe care le primise. Cu toate acestea leul Iordan, așa cum îl numise omul lui Dumnezeu, cu toate că părăsise mănăstirea, venea o dată pe săptămână, plecându-și capul înaintea lui, ca și cum i s-ar fi închinat. După ce Sfântul a trecut la cele veșnice, leul s-a dus la mormântul lui, și, răcnind cu putere, a murit (vezi *Proloagele*, vol. II, Bacău, Editura Buna Vestire, 1999, pp. 555-559).
 - 26 Gabriel Cocora, *Funeraliile unui erou de la Plevna: monahul Gherasim Cosma din Mănăstirea Ciolanu*, în „Glasul Bisericii”, nr. 7-8/1977, p. 676.
 - 27 Arhim. Timotei Aioanei, *Art. cit.*, ediția din 30 mai 2013.
 - 28 Dumitru Negoită, *Op. cit.*, pp. 51 – 52.
 - 29 Se spune că regele, prezent la jubileu, ar fi întrebat: *Cine-i acel monah cu pieptul plin de decorații din fruntea convoiului ce trece prin fața Noastră?* Cei din preajma suveranului aproape nu știau ce să răspundă (Arhim. Timotei Aioanei, *Art. cit.*).
 - 30 Privitiv sergentului Ștefan Georgescu, călugărul Gherasim: *a plecat pe jos și în ziua de 10 Mai a ajuns la postul său pe care providența i-1 însemnase. A defilat mândru prin fața Regelui, cu toată ploaia torențială ce cădea din cer și seara, pătruns de apă până la piele, a bătut la poarta azilului de săraci, cerând mâncare și adăpost. I s-a dat adăpost, dar mâncare nu [...]. Cosma Iorgu s-a culcat nemâncat și plin de apă pe pardoseala goală, căci toate paturile fiind ocupate, s-a culcat, ca să nu se mai scoale niciodată* (Constantin I. Stan, Valeriu Nicolescu, *Op. cit.*, p. 80). Există și versiunea că a trecut la Domnul, în timp ce se afla internat de urgență la Ospiciul comunal de pe Cheiul Dâmboviței (vezi Arhim. Timotei Aioanei, *Art. cit.*).
 - 31 Vezi G. Cocora, *Art. cit.*, pp. 672-680.
 - 32 Dumitru Negoită, *Op. cit.*, p. 56.

- 33 Vezi G. Cocora, *Art. cit.*, p. 678.
- 34 *Ibidem*.
- 35 Dumitru Negoită, *Op. cit.*, pp. 58-59.
- 36 *Ibidem*, p. 61.
- 37 *Ibidem*.
- 38 *Ibidem*, p. 63.
- 39 Arhim. Timotei Aioanei, *Art. cit.*, ediția din 6 iunie 2013.
- 40 *Ibidem*. Printr-o dare de seamă, ziarul „Universul” din 22 mai 1902, precizează că din suma totală de 1.847,95 lei, colectată s-a cheltuit pentru înmormântare suma de 520,45 lei, suma rămasă urmând a se folosi la înălțarea unui obelisc și a altor lucruri trebuincioase (vezi Dumitru Negoită, *Op. cit.*, p. 65).
- 41 Monumentul eroului Iorgu Cosma, înălțat din piatră și bronz, a rămas intact, atât după Primul și al Doilea Război Mondial, cât și după perioada comunistă dar, din păcate, imediat după 1989, vulturul și sabia de bronz au dispărut. Între cei care l-au omagiat pe Gherasim (Iorgu) Cosma s-au numărat și editori de cărți poștale ilustrate, contemporani, ce i-au cunoscut faptele. Astfel, Editura Em. M. Grünberg, precum și cea a Fraților M. Craja, ambele din București, au publicat diferite vederi înfățișând monumentul eroului. Cu referință vremurile noastre, de ani de zile, scriitorul Dumitru Negoită din Viperești bate pe la ușa unor instituții de cultură și nu numai, pentru a-l aduce acasă pe eroul monah și în scopul construirii unui monument. Din 1978, de când am aflat de multi-medaliatul erou-monah fala Mănăstirii Cernica, așa cum a fost numit de mai marii istorici, că s-a născut pe aceleași meleaguri precum sătenii mei, nu am avut liniște. De atunci, măcar pentru reparații morale, am bătut la multe porți, dar din păcate, multe au fost care nu s-au deschis. Și atunci, am luat măsura să continui scriind. Așa au apărut volume ca: „Viperești comuna despăcată”; „Uscând o lacrimă” (carte pentru monument); „Poemul celor șapte” (un om...o viață...o antologie) ori „Despre adâncuri și prezent” (dialoguri și lumină de la Cernica) și două ediții cu premii dedicate eroului-monah. Dintre acestea, „Uscând o lacrimă” (carte pentru monument), este dedicată în întregime monahului Gherasim, eroului Iorgu Cosma. (Dumitru Negoită, *Erou național și monah uitat*, în ziarul „Opinia”, 17-18 februarie 2007).
- 42 Dumitru Negoită, *Op. cit.*, p. 66.
- 43 *Ibidem*, p. 67.
- 44 Vezi Constantin I. Stan, Valeriu Nicolescu, *Op. cit.*, p.83.
- 45 Dumitru Negoită, *Op. cit.*, p. 66.
- 46 *Ibidem*, p. 55.
- 47 Monahia Teodosia (Zorica) Lațcu, *Eroi au fost, eroi sunt încă!* apud http://www.cerculpoetilor.net/Eroi-au-fost-eroi-sunt-inca_Zorica-Teodosia-Latcu.html.